

Programma Gezondheidsrecht voor zorgprofessionals

De 3-daagse opleiding Gezondheidsrecht voor zorgprofessionals bestaat uit drie interactieve contactdagen van 10.00 tot 16.00 uur.

Dag 1 (20 september):

Inleiding en patiëntenrechten

Simona Tiems, advocaat Legaltree, sedert 1997 gespecialiseerd in gezondheidsrecht

Op dag 1 worden allereerst globaal relevante wetten op het gebied van patiëntenrechten besproken. Vervolgens komen informed consent, medische dossier en inzagerecht, het beroepsgeheim, privacy en informatie-uitwisseling aan de orde. Tenslotte wordt ingegaan op de (on)mogelijkheden om de behandelingsovereenkomst te beëindigen. Tijdens de cursus komen diverse rechterlijke uitspraken aan de orde alsmede casuïstiek uit de praktijk van de docent.

Tijdsschema

10.00- 11.15 **Wet- en regelgeving, toestemming en informatie**

Wgbo (als onderdeel van het Burgerlijk Wetboek), hoe komt een geneeskundige behandelingsovereenkomst (gbo) tot stand? Reikwijdte Wgbo. Wie is partij bij de gbo? Wkkgz: reikwijdte, patiëntenrechten in de Wkkgz

11.15-11.30 Pauze

11.30-13.00 **Toestemming en informatie, medisch dossier, inzage**

Informatieplicht op grond van de Wgbo, Wkkgz en Wmg. Waarover informeren? Incidenten. Verzwaarde informatieplicht bij gebrek aan medische noodzaak. Informed consent bij noodsituatie, therapeutische exceptie en weigering patiënt om informatie. Informed consent bij kinderen en wilsonbekwamen komt op dag 2 aan de orde. Wat moet in het medisch dossier? Bewaartermijn. Recht op inzage en afschrift. Vernietiging op verzoek patiënt.

13.00-13.30 Pauze

13.30-14.45 **Beroepsgeheim, privacy en informatie-uitwisseling**

Wettelijke grondslagen beroepsgeheim. Individueel belang en algemeen belang. Verhouding tot AVG. Zwijgplicht ten opzichte van een ieder en verschoningsrecht ten opzichte van politie en justitie. Wat te doen als politie ziekenhuis benadert? Beroepsgeheim niet absoluut: gronden voor doorbreking. Geneeskundige verklaring. Beroepsgeheim na overlijden (nabestaanden vragen dossier op). Wet cliënten rechten bij elektronische verwerking van gegevens. Verhouding tot beroepsgeheim en AVG. Privacy tijdens de behandeling (tv programma's).

14.45-15.00 Pauze

15.00-16.00 **Einde van de behandelingsovereenkomst**

Mag de arts of instelling de behandelingsovereenkomst beëindigen? Onder welke voorwaarden? Richtlijnen KNMG inzake het niet aangaan of beëindigen behandelingsovereenkomst.

Dag 2 (27 september):

Patiëntenrechten in bijzondere situaties

Lidewij Bergsma, advocaat Dirkzwager. In haar dagelijkse praktijk staat Lidewij zorgaanbieders en individuele zorgverleners bij en houdt zij zich bezig met uiteenlopende vraagstukken en procedures op het gebied van het bestuurs- en strafrechtelijke gezondheidsrecht. Zij legt zich onder meer toe op uitwisseling van persoonsgegevens in de zorg, medisch tuchtrecht, conflicten op het gebied van handhaving, kwaliteitswetgeving en patiëntenrechten.

Op cursusdag 2 wordt aan de hand van wet- en regelgeving, actuele jurisprudentie en de bespreking van casus dieper ingegaan op patiëntenrechten in 'bijzondere situaties'. Er wordt ingegaan op wilsonbekwaamheid, verschillende vormen van vertegenwoordiging en de positie van kinderen en hun (gescheiden) ouders. Ook wordt aandacht besteed aan de positie van de mentor, de schriftelijk gemachtigde en de 'contactpersoon' voor de familie van de patiënt.

Verder worden beslissingen rond het levenseinde besproken en de rechten van nabestaanden. Wat is bijvoorbeeld de betekenis van een eerder opgestelde euthanasieverklaring bij een dementerende en hebben nabestaanden recht op inzage in het medisch dossier of recht op een afschrift van het calamiteitenrapport van de zorginstelling?

Tot slot wordt ingegaan op dwang en drang in de zorg. De Wet bijzondere opnemingen psychiatrische ziekenhuizen komt aan bod, maar ook toekomstige wetgeving zoals de Wet verplichte ggz en de Wet zorg en dwang worden besproken. Wat zijn onder meer de rechten van een patiënt die onvrijwillig is opgenomen in een verpleeginstelling of in een psychiatrisch ziekenhuis? Onder welke voorwaarden is ambulante verplichte zorg thuis toegestaan en mag een zorgverlener thuis dwangmedicatie toepassen?

Cursisten wordt gevraagd voorafgaand aan de cursusdag specifieke vragen of casus in te dienen.

Tijdsschema

10:00-12:30

- Wilsonbekwaamheid en vertegenwoordiging
- Rechten van kinderen en (gescheiden) ouders

12:30-13:15 Pauze

13:15-16:00

- Medische beslissingen rond het levenseinde
- Rechten van nabestaanden
- Dwang en drang in de zorg

Dag 3 (4 oktober):

Klacht- en tuchtrecht, kwaliteit en toezicht

Valéry Daniëls, advocaat VvAA Juridisch Advies en Rechtsbijstand (middag)

Liesbeth Rippen, juridisch adviseur Gezondheidsrecht VvAA Juridisch Advies en Rechtsbijstand (ochtend)

Op cursusdag 3 komen in de ochtend belangrijke onderdelen van het gezondheidsrecht aan de orde, zoals het medisch klacht- en tuchtrecht als ook het toezicht door de IGJ. De onderwerpen kwaliteit en veiligheid in de zorg worden aan de hand van de Wet kwaliteit klachten en geschillen zorg (Wkkgz) en de procedure inzake het doen van een calamiteitenmelding belicht. Hierbij wordt ook stilgestaan bij het verschil tussen een calamiteit, een incident en een complicatie. Er worden veel praktijkvoorbeelden behandeld en casusposities besproken. Tevens is er ruimte voor de inbreng van eigen voorbeelden en ervaringen.

's Middags komt het strafrecht in de zorg aan bod. Besproken wordt wat naar de definitie van het OM een medische strafzaak is en welke strafrechtelijke delicten in de zorg aan de orde zijn. Ook wordt uitgebreid stilgestaan bij de regels die vanuit jurisprudentie van de Hoge Raad volgen bij botsing van het medisch beroepsgeheim met het belang van de strafrechtelijke waarheidsvinding. Voorbeelden van medische strafzaken uit eigen praktijk worden gegeven en tevens wordt een voorbeeld van de samenloop van een medische tuchtzaak en een medische strafzaak uitgewerkt. Tot slot worden de onderwerpen euthanasie en hulp bij zelfdoding en de procedures bij de Regionale Toetsingscommissie, de IGJ en het college van Procureurs-Generaal besproken.

Tijdsschema

10.00- 11.15 Kwaliteit en veiligheid in de zorg en de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd

- de wettelijke verankering van het Gezondheidsrecht;
- de belangrijkste wet- en regelgeving over de kwaliteit van de zorg;
- relevante elementen uit de Wet kwaliteit klachten en geschillen zorg (Wkkgz): vergewisplicht, schriftelijke overeenkomsten, informatieplicht, procedure veilig melden incidenten, meldplicht IGJ (calamiteit, geweld in de zorgrelatie en disfunctioneren);
- verschillen tussen calamiteit, incident en complicatie en voorbeelden daarvan;
- groepsbespreking casusposities;
- bespreking (tucht)rechtspraak;
- taken en bevoegdheden Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.

11.15-11.30 Pauze

11.30-13.00 Klacht- en tuchtrecht

- bespreking tuchtrechtspraak;
- onvrede van de patiënt en/of een dreigende (tucht)klacht: do's en don'ts;
- klachtafwikkeling volgens de Wkkgz;
- een tuchtklacht en de procedure bij het Regionaal/ Centraal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg;
- casusbespreking, discussie en delen ervaringen met (tucht)klachten.

13.00-13.30 Pauze

13.30-14.45 **Medisch strafrecht**

- wat is een medische strafzaak? (naar definitie van het OM – aanwijzing vervolging medische zaken);
- delicten/ wetsartikelen in kader medisch strafrecht (zoals dood door schuld, toebrengen zwaar lichamelijk letsel door schuld en achterlaten in hulpeloze toestand);
- voorbeelden uit eigen praktijk: zaak arts-assistent verdenking dood door schuld, artikel 12 Sv-procedure tegen gevangenisarts wegens aangifte dood door schuld, vordering OM geluidsband huisartsenpost;
- voorbeeld samenloop medische tuchtzaak – medische strafzaak (casus Hoornse gynaecoloog);
- beantwoorden vragen / casuïstiek cursisten.

14.45-15.00 Pauze

15.00-16.0 **Vervolg medisch strafrecht en euthanasie / hulp bij zelfdoding**

- botsing medisch beroepsgeheim – strafrechtelijke waarheidsvinding (vordering gevoelige gegevens ex artikel 105 / 126 nf Sv, art 552 a Sv beklagprocedure (gesloten envelop procedure), HR jurisprudentie zeer uitzonderlijke omstandigheden doorbreken medisch beroepsgeheim);
- bijzondere situaties in het strafrecht in de zorg: arts als getuige, politie in de zorginstelling / behandelkamer, conflict van plichten – doorbreken medisch beroepsgeheim;
- euthanasie (uitleg procedure Regionale Toetsingscommissie Euthanasie, bij oordeel onzorgvuldig uitspraak RTE door naar IGJ en college P-G's / OM met procedure uitleg) OM tegenwoordig actiever (mei 2017 Aanwijzing vervolging levensbeëindiging op verzoek);
- hulp bij zelfdoding (definitie en voorbeelden wat wel / niet valt onder definitie), procedure idem als bij euthanasie;
- beantwoorden vragen / casuïstiek cursisten.